

Dr hab. Małgorzata Siekańska, prof. AKF
Zakład Psychologii
Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

Kraków, dn. 08.02.2025 r.

RECENZJA

Recenzja osiągnięcia naukowego, dorobku naukowego oraz działalności dydaktyczno-organizacyjnej dr Dągmary Budnik-Przybylskiej, z uwzględnieniem cyklu publikacji spójnych tematycznie, pod wspólnym tytułem „Rola wyobrażeń w procesie oddziaływań psychologicznych w sporcie”, w związku z wnioskiem Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 15.07.2024 r., za pośrednictwem Rady Doskonałości Naukowej, o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie Nauk Społecznych w dyscyplinie Psychologia.

Niniejsza recenzja jest sporządzona z uwzględnieniem kryteriów wyznaczonych przez art. 219 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* i obejmuje wszystkie dostarczone mi dokumenty – ze szczególnym uwzględnieniem autoreferatu oraz załączonych publikacji. Ocena dotyczy spełnienia wszystkich przesłanek warunkujących nadanie stopnia doktora habilitowanego, a przede wszystkim bierze pod uwagę to, czy wskazane w dokumentacji wniosku informacje o aktywności naukowej, o której mowa w art. 219 ust. 1 pkt 3 p.s.w.n., są istotne w dyscyplinie Psychologia.

Ogólna charakterystyka Kandydatki

Pani dr Dągmara Budnik-Przybylska ukończyła studia wyższe w 2002 roku. Obroniła pracę magisterską pt. „Jakość związku małżeńskiego w świetle badań 16-czynnikowym kwestionariuszem osobowości Cattella” i uzyskała dyplom magistra psychologii na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego. W ramach poszerzania wiedzy, trzy lata później (2005 r.), na tym samym wydziale skończyła studia licencjackie na kierunku – Edukacja niepełnosprawnych intelektualnie z terapią indywidualną. Jednocześnie, od 2003 roku, uczęszczała na studia doktoranckie, które zakończyły się w 2008 roku obroną pracy doktorskiej i

uzyskaniem stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w zakresie psychologii. Rozprawa nosiła tytuł „Charakterystyka psychologiczna osób uprawiających karate”. Promotorem był prof. dr hab. Mieczysław Plopa. Tym samym Habilitantka spełnia pierwsze z kryteriów habilitacyjnych. Warto dodać, że jeszcze w trakcie trwania studiów doktoranckich (2004-2006), dr Budnik-Przybylska ukończyła studia podyplomowe w zakresie Doradztwa zawodowego w Kaszubsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Wejherowie, a tuż po obronie doktoratu (2008-2009) studia podyplomowe z Psychologii sportu na Uniwersytecie Gdańskim.

Zarówno studia doktoranckie, licencjackie oraz studia podyplomowe stanowią ważne wzbogacenie kompetencji Habilitantki, między innymi w kontekście Jej pracy w następujących jednostkach naukowych i dydaktycznych:

- Uniwersytet Gdański – jako adiunkt (aktualnie, od 09.2008), jako asystent (10.2005 – 09.2008), w formie pracy na zlecenie (10.2002 – 06.2005);
- Akademia Ateneum w Gdańsku (od 10.2023), WSB Gdańsk (obecnie Uniwersytet WSB Merito) (10.2017 – 06.2022), Wyższa Szkoła Komunikacji Społecznej w Gdyni (10.2017 – 06.2019), Elbląska Uczelnia Humanistyczno-Ekonomiczna (10.2003 – 06.2008) – jako prowadząca zajęcia z psychologii.

Ocena dorobku naukowego wskazanego jako podstawa habilitacji tj. głównego osiągnięcia naukowego

Tytuł osiągnięcia naukowego, wskazanego jako podstawa habilitacji, brzmi: „Rola wyobrażeń w procesie oddziaływań psychologicznych w sporcie”. Składa się ono z dziewięciu powiązanych tematycznie artykułów naukowych, w których Habilitantka jest pierwszą autorką. Załączone w dokumentacji deklaracje współautorów jednoznacznie potwierdzają dominującą rolę dr Budnik-Przybylskiej w kwestiach merytorycznych, organizacyjnych oraz redakcyjnych. Podobnie jest w przypadku siedmiu publikacji, które zostały wskazane jako osiągnięcia dodatkowe.

Z informacji podanej na stronie 24, w części 4 zatytułowanej „Wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny”, wynika, że

sumaryczna wartość dorobku Kandydatki to 1257 punktów MNiSW/MEiN, a współczynnik oddziaływania (Impact Factor) wynosi 20,463. Wskaźnik Hirscha (H) według bazy Web of Science wynosi 5, a łączna liczba cytowań 58.

Wykaz aktywności naukowej jednoznacznie wskazuje na znaczący przyrost dorobku naukowego Habilitantki po uzyskaniu stopnia doktora. Liczba rozdziałów w monografiach naukowych przed doktoratem wynosi siedem, po doktoracie 11. Liczba artykułów w czasopiśmie naukowych wzrosła z trzech do 17. Osobną listę stanowi zestawienie 23 artykułów (w tym dziewięć stanowiących główne osiągnięcie naukowe), dotyczących wyobrażeń w sporcie i opublikowanych po uzyskaniu stopnia doktora. Warto podkreślić, że w przypadku 16 z 23 artykułów Habilitantka jest pierwszą, a w przypadku pięciu drugą autorką, co świadczy o jej znaczącej roli w projektowaniu i przeprowadzaniu badań oraz przygotowywaniu publikacji.

Cykl publikacji, wskazanych jako główne osiągnięcie naukowe, jest zwarty tematycznie, o czym świadczą wyodrębnione przez Habilitantkę trzy następujące obszary badawcze dotyczące wyobrażeń w sporcie:

- 1) Wielowymiarowy pomiar wyobrażeń. Kwestionariusz wyobrażeń;
- 2) Różnice indywidualne związane z wyobrażeniami w sporcie. Korelaty i predyktory wyobrażeń w sporcie;
- 3) Psychofizjologia wyobrażeń w sporcie.

Pierwszy ze wskazanych obszarów, które Habilitantka omawia szczegółowo w dwóch artykułach, obejmuje zagadnienia związane z pomiarem umiejętności wyobrażeń. Dr Budnik-Przybylska, po nawiązaniu w 2009 roku współpracy ze światowej klasy ekspertem w zakresie wyobrażeń w aktywności sportowej, prof. T. Morrisem z Uniwersytetu Victoria (Melbourne, Australia), opracowała polską adaptację Kwestionariusza Umiejętności Tworzenia Wyobrażeń w Sporcie (Sport Imagery Ability Measure, SIAM). W pracach nad adaptacją uczestniczyli również dr A. Watts z Australii (Uniwersytet Victoria, Melbourne) oraz dr K. Karasiewicz (Uniwersytet Gdański).

W artykule (Budnik-Przybylska, D., Karasiewicz, K., Morris, T., Watts, A. (2014). Reliability, factor structure, and construct validity of the Polish version of the sport imagery ability measure. *Current Issues in Personality Psychology*, 2(4) 196-207. DOI:

10.5114/cipp.2014.47444), którego celem było sprawdzenie parametrów psychometrycznych kwestionariusza SIAM, potwierdzono rzetelność i trafność konstrukcyjną polskiej wersji. Ponadto, w badaniach sprawdzono, czy istnieją różnice w zdolnościach wyobraźniowych sportowców, ze względu na płeć, wiek oraz poziom sportowy. Z informacji przedstawionych w Autoreferacie wynika, że Habilitantka wykorzystała adaptowane narzędzie w kolejnych badaniach oraz w ramach interwencji dotyczących treningu mentalnego, co odnosi się do Jej osiągnięć naukowych określonych jako dodatkowe, jak również potwierdza starania dr Budnik-Przybylskiej, by zdobywana wiedza mogła mieć zastosowanie w praktyce. Mimo, iż badania potwierdziły, że SIAM może być stosowany w badaniach naukowych oraz w praktyce, np. do monitorowania efektów treningu mentalnego opartego na wyobrażeniach, za wskazane uznano kontynuowanie prac nad walidacją narzędzia.

Kolejnym krokiem w pracy badawczej – choć nie wynika to z kolejności publikacji - było zaprojektowanie przez dr Budnik-Przybylską autorskiego narzędzia do pomiaru wyobrażeń w sporcie oraz wykorzystywania wyobrażeń w codziennym życiu. Habilitantce zależało na stworzeniu narzędzia, które łączyłoby zdolność (*ability*) tworzenia wyobrażeń oraz ich stosowanie (*use*).

Dr Budnik-Przybylska przeprowadziła dwuetapowe badania z udziałem 508 polskich zawodników, zróżnicowanych ze względu na płeć, wiek, prezentowany poziom sportowy oraz trenowaną dyscyplinę. Na ich podstawie stworzyła Kwestionariusz Wyobraźni w Sporcie (KWS), który posiada dobrą stabilność i spójność wewnętrzną, sprawdzoną na przestrzeni trzech tygodni. Tak jak w przypadku pierwszego artykułu, wyniki opublikowane zostały w czasopiśmie *Current Issues in Personality Psychology* (Budnik-Przybylska, D. (2014). The Imagination in Sport Questionnaire – reliability and validity characteristics. *Current Issues in Personality Psychology*, 2(2), 68-80. DOI: 10.5114/cipp.2014.44303).

Co prawda oba narzędzia dotyczą wyobrażeń, ale ich konstrukcja oraz instrukcje wskazują na ważne różnice, jeśli chodzi o ich możliwe zastosowanie. W przypadku kwestionariusza SIAM badany wyobraża sobie pięć sytuacji związanych ze sportem, a następnie udziela odpowiedzi na pytania sceny testowej. Całość obejmuje 12 skal: żywość wyobrażenia, kontrolę, łatwość z jaką zawodnik je wytworzył, szybkość, czas trwania, doświadczanie emocji oraz sześć zmysłów (wzrok, słuch, węch, smak, dotyk, odczucia kinestetyczne).

Z kolei kwestionariusz KWS pozwala na zmierzenie wyobrażeń sytuacyjnych (związanych ze sportem) oraz ogólnych (związanych z życiem codziennym), a jego konstrukcja uwzględnia siedem wymiarów: odczucia fizjologiczne, modalność sensoryczna (poza wzrokiem), łatwość/kontrola, perspektywa, wzrok, ogólna tendencja do korzystania z wyobraźni w sporcie. W ostatnim czasie opracowana została również krótsza wersja kwestionariusza (Budnik-Przybylska, Karasiewicz, 2024).

Podsumowując opisane powyżej osiągnięcia, należy podkreślić przede wszystkim ich oryginalność i nowatorstwo oraz fakt, iż stały się początkiem bardzo owocnej eksploracji naukowej dr Budnik-Przybylskiej, potwierdzonej kolejnymi projektami, które poświęcone były tłumaczeniu oraz adaptacji kolejnych narzędzi, takich jak: Kwestionariusz obrazowania ruchu MIQ-3 (Movement Imagery Questionnaire – 3, Williams i in., 2012), Kwestionariusz umiejętności wyobraźni w sporcie SIAQ (Sport Imagery Ability Questionnaire, Williams i Cumming, 2011), Kwestionariusz intensywności wyobrażeń w sporcie VMIQ-2 (Vividness of Movement Imagery Questionnaire-2, Roberts i in., 2008), Kwestionariusz wyobrażeń urazów sportowych AIIQ-2 (The Athletic Injury Imagery Questionnaire, Sordani i in., 2000) oraz Kwestionariusz sportowej wyobraźni dla dzieci SIQ-C (Sport Imagery Questionnaire for Children, Hall i in., 2009), a także Kwestionariusz wyobrażeń empatycznych (Budnik-Przybylska i Kaźmierczak, 2018) i Kwestionariusz stosowania wyobrażeń w różnych perspektywach czasowych (Budnik-Przybylska, Nędzka, Karasiewicz, 2023).

Drugi obszar badań dotyczących wyobrażeń w sporcie, który opisuje Habilitantka, skupia się na różnicach indywidualnych. Dr Budnik-Przybylska poszukiwała osobowych korelatów oraz predyktorów wyobrażeń. Tej problematyce poświęcone są cztery z dziewięciu artykułów, składających się na główne osiągnięcie naukowe, opisane w autoreferacie. Przeprowadzenie badań było możliwe, między innymi, dzięki dostępowi do odpowiednich narzędzi pomiaru, o co – z dużym zaangażowaniem i starannością – zadbała Habilitantka. Opracowane adaptacje i stworzone własne narzędzia pozwoliły na dalszą, szeroką eksplorację tematyki wyobrażeń w kontekście osobowości, temperamentu, lęku związanego z aktywnością sportową, odpornością psychiczną, pewnością siebie, empatią oraz obrazem ciała.

Co prawda – o czym wspomina Habilitantka w autoreferacie – badania nad wyobrażeniami z uwzględnieniem różnic indywidualnych są prowadzone od kilkunastu lat, niemniej jednak nie

dotyczy to populacji polskich sportowców. Ponadto, dotychczasowe badania wskazują na konieczność dalszych poszukiwań korelatów i predyktorów wyobrażeń w sporcie, między innymi, ze względu na potrzebę rozwijania wiedzy, niezbędnej podczas opracowywania interwencji opartych na wyobrażeniach (por. Cumming i Williams, 2012; Jeunet i in., 2015; Leeuwis i in., 2021).

Jedne z badań, przedstawionych w omawianym osiągnięciu habilitacyjnym, dotyczą związków między predyspozycjami temperamentalnymi a stosowaniem wyobrażeń przez dzieci trenujące różne dyscypliny sportowe (Budnik-Przybylska, D., Kuchta, D. (2020). Czy istnieją związki między predyspozycjami temperamentalnym w sposobie stosowania wyobrażeń u młodych sportowców? *Psychologia Rozwojowa*, 2/25, 59-71. DOI: 10.4467/20843879PR.20.012.122675.).

Badania przeprowadzono z udziałem 82 dzieci w wieku 7-11 lat trenujących sport indywidualny lub drużynowy oraz ich rodziców, co jest dość trudnym przedsięwzięciem organizacyjnym i metodologicznym. Wpływa to na ograniczenie liczebności grupy badanych, ale też zasługuje na docenienie.

Badania ujawniły szereg ciekawych informacji na temat różnic indywidualnych w kontekście rozwojowym oraz stosowania wyobrażeń (częstotliwość, funkcja). Wynika z nich między innymi, że posiadanie określonych cech temperamentu może powodować częstsze korzystanie z pewnych funkcji wyobrażeń oraz rzadsze korzystanie z innych, bądź całkowitą rezygnację z nich. Na przykład wyższa emocjonalność (tj. niezadowolenie, strach i złość) może blokować stosowanie przez młodych zawodników wyobrażeń dotyczących pełnej koncentracji na zadaniu.

Wyniki badań z udziałem młodych sportowców zachęciły Habilitantkę do dalszych poszukiwań badawczych w tej tematyce, czego potwierdzeniem jest projekt zrealizowany przy współpracy z badaczami z innych ośrodków naukowych (Uniwersytet Szczeciński i Uniwersytet Rzeszowski), którego wyniki opublikowano w artykule: Budnik-Przybylska, D., Huzarska, I., Karasiewicz, K. (2022). Does imagery ability matter for the relationship between temperament and self-confidence in team and individual sport disciplines? *Frontiers in Psychology*, 13, 1-10. DOI: 10.3389/fpsyg.2022.893457.

W tym przypadku grupa badanych składała się ze 144 dorosłych sportowców dyscyplin indywidualnych (73 osoby) oraz zespołowych (68 osób), różniących się stażem treningowym oraz

poziomem sportowym. Główny problem badawczy sformułowano następująco: Czy ogólne stosowanie wyobrażeń w codziennym życiu może być mediatorem pomiędzy cechami temperamentu i pewnością siebie w sportach indywidualnych i zespołowych u osób dorosłych? Do pomiaru zastosowano kwestionariusz KWS oraz Inwentarz Pewności Siebie w Sporcie TSCI-PL i Kwestionariusz Temperamentu EAS. Badania ujawniły, że ogólne wyobrażenia są istotnym mediatorem między emocjonalnością a pewnością siebie i wyjaśniają 46% wariacji. Okazało się również, że w grupie reprezentującej sporty indywidualne ujawniono związki podobne jak w przypadku ogólnego modelu zależności (tj. dla całej grupy badanych), natomiast w grupie sportów zespołowych nie zaobserwowano wpływu temperamentu na ogólną wyobraźnię, ani związku między ogólnym wykorzystywaniem wyobrażeń w życiu a pewnością siebie. Informacje te nie tylko pozwalają lepiej zrozumieć powiązania między względnie stałymi cechami i umiejętnościami kluczowymi w aktywności sportowej, ale również wskazują ciekawe obszary oddziaływań dla psychologów sportu oraz trenerów.

Kolejny artykuł (Budnik-Przybylska, D., Kaźmierczak, M., Przybylski, J., Bertollo, M. (2019). Can personality factors and body esteem predict imagery ability in dancers? *Sports*, 7(6), 131. DOI: 10.3390/sports7060131), który wchodzi w skład drugiego z trzech obszarów badań należących do głównego osiągnięcia naukowego Habilitantki, dotyczy predyktorów osobowych wyobrażeń w tańcu. Badania przeprowadzono z udziałem 249 osób (155 kobiet i 94 mężczyzn) w wieku 18-56 lat, którzy podzieleni byli na trzy grupy: tancerzy baletowych, profesjonalnych tancerzy reprezentujących inne style oraz grupę porównawczą (nie, jak pisze Habilitantka, „grupę kontrolną”). Wszyscy badani wypełnili kwestionariusz KWS, skróconą wersję Inwentarza Wielkiej Piątki oraz Skalę Oceny Ciała BES. Zaobserwowano, że obie grupy tancerzy uzyskały podobne, wyższe niż grupa porównawcza, wyniki w zakresie zdolności wyobrazeniowych. We wszystkich grupach, takie cechy osobowości jak: otwartość na doświadczenia, sumienność oraz obraz ciała (szczególnie kondycja fizyczna), były istotnymi predyktorami umiejętności wyobrazeniowych. Również w przypadku wszystkich grup obraz ciała okazał się istotnym predyktorem wyobrażeń sytuacyjnych. Badania ujawniły także, że kontrola masy ciała (nie, jak pisze Habilitantka, „kontrola wagi”), była znaczącym negatywnym predyktorem wyobrażeń. Wynik ten ma szczególne znaczenie, zwłaszcza jeśli chodzi o tancerzy baletowych, których skłonność do kontrolowania masy ciała może stanowić utrudnienie w tworzeniu wyobrażeń.

W mojej opinii są to interesujące i wartościowe wyniki, które wskazują, że warto podejmować dalsze badania nad wyobrażeniami, nie tylko w kontekście treningu mentalnego i poprawy wykonania, ale również ze względów związanych z profilaktyką zaburzeń odżywiania i postrzegania własnego ciała.

Kolejna publikacja, która poświęcona jest problematyce różnic indywidualnych i wyobrażeń, dotyczy związków między dyspozycyjną empatią a ogólną vs sytuacyjną umiejętnością wyobrażeń (Budnik-Przybylska, D., Kaźmierczak, M., Karasiewicz, K., Bertollo, M. (2012). Spotlight on the link between imagery and empathy in sport. *Sport Sciences for Health*, 17(1), 243-252. DOI: 10.1007/s11332-020-00722-7). Jak wyjaśnia Habilitantka, empatia może być definiowana jako zestaw właściwości indywidualnych, a więc względnie stałych dyspozycji, które umożliwiają zrozumienie doświadczeń drugiej osoby, dzięki zdolności do wyobrażenia sobie siebie w tej sytuacji. W przeprowadzonych badaniach poszukiwano odpowiedzi na dość złożone pytanie: Czy empatia oraz ogólna zdolność do wyobrażania (jak również ich interakcja) wpływają na wykorzystanie komponentów wyobrażeń sytuacyjnych dotyczących startu w zawodach?

W badaniach, w których wykorzystano kwestionariusz KWS oraz Skalę Wrażliwości Empatycznej, wzięło udział 279 zawodników (w tym 98 kobiet) prezentujących zróżnicowany poziom sportowy. W badaniach ujawniono między innymi, że wymiary związane z orientacją na innych, określone jako empatyczna troska oraz przyjmowanie perspektywy, nie tylko sprzyjają funkcjonowaniu społecznemu, ale również treningowi opartemu na wyobrażeniach. Szczególnie ciekawe i - jak się okazuje - inspirujące do dalszych badań, były wyniki dotyczące związków między osobistą przykrością, rozumianą jako skłonność do zamartwiania się (*Personal Distress PD*) oraz odczuciami fizjologicznymi i trudnością w stosowaniu wyobrażeń. Zdaniem Habilitantki, wyniki te skłaniają do refleksji na temat fizjologicznych kosztów wyobrażeń. Są również istotne z perspektywy praktycznych zastosowań, w związku z tym rekomenduje dostosowanie treningu wyobrazeniowego dla osób ze skłonnością do zamartwiania się (wysoki wynik w skali PD), tak, by doznania fizjologiczne nie zakłócały wykonania sportowego.

Dalsze eksploracje badawcze dr Budnik-Przybylskiej rozwinęły się w kierunku psychofizjologicznych aspektów wyobrażeń w sporcie, co wydaje się zrozumiałe - biorąc pod uwagę wcześniejsze wyniki badań - i możliwe do zrealizowania, w związku z rozszerzeniem zespołu badawczego i zaproszenie do współpracy ekspertów z zakresu psychofizjologii, biofizyki

i psychologii. Zaprojektowane badania były realizowane w ramach Grantu NCN Miniatura 5, którego kierownikiem była dr Budnik-Przybylska.

Publikacje, które powstały na ich podstawie potwierdzają, że Habilitantka zdecydowanie rozwinęła swoją wiedzę i warsztat naukowy oraz poszerzyła kompetencje w zakresie metodologii badań.

Pierwszy z trzech artykułów raportowanych w głównym osiągnięciu, oparty jest na analizie przypadku (Budnik-Przybylska, D., Kastrau, A., Jasik, P., Kaźmierczak, M., Doliński, Ł., Syty, P., ... & Bertollo, M. (2021). Neural oscillation during mental imagery in sport: an Olympic sailor case study. *Frontiers in Human Neuroscience*, 15, 669422. DOI: 10.3389/fnhum.2021.669422.)

Celem badania było poznanie reakcji organizmu związanej z odpowiedzią na wyobrażenia kierowane lub samodzielnie tworzone. Badanym był doświadczony zawodnik klasy międzynarodowej. Uzyskane wyniki były zgodne z założeniami dotyczącymi neuronalnej i psychomotorycznej wydajności oraz wcześniejszymi badaniami. W wyobrażeniach kierowanych, w przeciwieństwie do wyobrażeń samodzielnie tworzonych, wskazywały one na silniejsze skupienie uwagi i przetwarzanie werbalno-analityczne. Ponadto, zaobserwowano, że wyobrażenia kierowane aktywowały więcej obszarów czołowych i skroniowych w obu półkulach. Informacje zebrane w toku badań, potwierdziły wpływ sposobu instrukcji odnośnie tworzenia wyobrażeń oraz rodzaju scenariusza (np. kontekst treningu vs. kontekst zawodów) na aktywność mózgu.

Kontynuację badań nad psychofizjologią wyobrażeń stanowiła analiza związków między poziomem przewodnictwa skórniego (SCL ang. *skin conductance level*) podczas wyobrażeń tworzonych przez sportowców samodzielnie oraz neurotycznością i lękiem sportowym (Budnik-Przybylska, d., d, M., Doliński, Ł., Kastrau, A., ... & Bertollo, M. (2023). Exploring the influence of personal factors on physiological responses to mental imagery in sport. *Scientific Reports*, 13(1), 2628. DOI: 10.1038/s41598-023-29811-6). W badaniach zastosowane zostały metody mieszane tj. obiektywne i subiektywne, co jest ciekawym rozwiązaniem. Warto również podkreślić, że przy tworzeniu modelu, który testowano w badaniach, wykorzystano zarówno tradycyjne - oparte na przeglądzie literatury, jak też nowoczesne rozwiązania - oparte na sztucznej inteligencji. W badaniach ujawniono związek między neurotycznością, lękiem przedstartowym i ogólną tendencją do używania wyobrażeń a SCL. Warto podkreślić, że rozszerzenie modelu RAMDIU o parametry psychofizjologiczne w kontekście teorii bioinformacyjnej stanowi istotny wkład w jego rozwój.

Wiedza zdobyta w toku badań poszerza perspektywę i zakres analiz dotyczących roli predyspozycji osobowościowych w kontekście tworzenia i wykorzystywania wyobrażeń w treningu umiejętności psychologicznych.

Kolejne badania, którymi Habilitantka kierowała w ramach Grantu NCN Miniatura 5, również miały charakter interdyscyplinarny (Budnik-Przybylska, D., Syty, P., Kaźmierczak, M., Przybylski, J., Doliński, Ł., Łabuda, M., ... & Bertollo, M. (2024). Psychophysiological strategies for enhancing performance through imagery-skin conductance level analysis in guided vs. self-produced imagery. *Scientific Reports*, 14(1), 519. DOI: 10.1038/s41598-024-55743-w). Dotyczyły one różnic w zakresie SCL podczas wyobrażeń kierowanych vs samodzielnie tworzonych. Z opisu grupy wynika, że byli to ci sami badani, którzy uczestniczyli w badaniach opisanych powyżej. Przeprowadzone badania pozwoliły Habilitantce na dokonanie szeregu ciekawych obserwacji. Tak jak założono, w przypadku obu rodzajów wyobrażeń, wraz z upływem czasu następowało obniżanie SCL, co świadczy o postępującym procesie adaptacji do zadania. Potwierdzono, również, że w porównaniu do wyobrażeń kierowanych, samodzielnie tworzone wyobrażenia powodowały niższy SCL oraz wyższą wariancję i większą liczbę fluktuacji. Zdaniem Habilitantki, może to wskazywać na aktywne dostosowywanie się badanych sportowców do wyobrazonej sytuacji. Ciekawe wyniki uzyskano w przypadku analizy uwzględniającej poziom zaawansowania sportowego badanych (międzynarodowy vs. niższy-zróżnicowany). Ujawniono m.in., że sportowcy z grypy o zaawansowanym poziomie prezentowali bardziej podobny wzorec zmian SCL, niezależnie od instrukcji, szybciej regulowali swój stan psychofizjologiczny (większe nachylenie SCL) i lepiej radzili sobie z wymaganiami sytuacyjnymi (mniejsza zmienność SCL). Uzyskane wyniki pozwalają na sformułowanie wniosku, że potrzebują oni mniej wysiłku, by dostosować się do wyobrażanych treści. Obserwacje te są spójne z teorią efektywności neuronalnej i psychomotorycznej (por. Hatfield i Kerick, 2007; Del Percio i in., 2008).

Tak, jak w przypadku poprzednich badań, składających się na główne osiągnięcie naukowe, dr Budnik-Przybylska mocno akcentuje praktyczne aspekty uzyskanej wiedzy. Wskazuje, w jakich sytuacjach korzystać z wyobrażeń kierowanych (bardziej wymagające okoliczności), a w jakich okolicznościach stosować wyobrażenia samodzielnie tworzone (mniej wymagające zadania).

Jak podkreśla dr Budnik-Przybylska w autoreferacie, prowadzone przez nią badania w sposób przemyślany i konsekwentny, na każdym kolejnym etapie, odwołują się do

Zrewidowanego modelu stosowania wyobrażeń RAMDIU (Revised Applied Model of Deliberate Imagery Use, Cumming i Williams, 2012, 2013). Habilitantka skupia się na poszczególnych jego komponentach, poszukując odpowiedzi na pytania: *jak mierzyć?* (pomiar umiejętności wyobrażeń), *kto?* (charakterystyka osoby wykorzystującej wyobrażenia), *jak?* (w jaki sposób wyobrażenia są stosowane?) *dlaczego?* (jaką funkcję pełnią wyobrażenia?).

Równie konsekwentnie, Habilitantka dba, by wiedza, zdobywana w toku prowadzonych przez nią badań, mogła mieć zastosowanie w praktyce sportowej. Realizowane projekty oparte są na badaniach podstawowych. Poszerzają wiedzę i umożliwiają lepsze rozumienie podstawowych procesów i aspektów dotyczących roli wyobrażeń w sporcie.

Dodatkowe osiągnięcia naukowe

Dodatkowe osiągnięcia naukowe dr Budnik-Przybylskiej dotyczą interwencji podejmowanych w ramach treningu mentalnego. Obejmują one cykl siedmiu publikacji, które ukazały się na przestrzeni ośmiu lat (2015-2022). Trzy z nich opublikowane zostały w czasopiśmie *Journal of Education, Health, and Sport*, dwa stanowią rozdziały w monografiach i po jednym w czasopiśmie: *Acta Neuropsychologica* oraz *Studies in Sport Humanities*. Co ciekawe, aż cztery spośród wymienionych publikacji, stanowią studium przypadku. Warto podkreślić, że Habilitantka, deklarując swoje badawcze i praktyczne zainteresowania treningiem mentalnym, eksploruje różne konteksty (np. praca psychologiczna z zawodnikiem po urazie fizycznym) i szuka nowych możliwości wykorzystania wyobrażeń (np. szeroki wachlarz dyscyplin sportowych).

Ocena aktywności naukowej realizowanej we współpracy z innymi uczelniami/instytucjami naukowymi, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy międzynarodowej

Aktywność naukowa dr Budnik-Przybylskiej jest oparta na współpracy z zespołami interdyscyplinarnymi, których członkami są również eksperci z ośrodków zagranicznych. Poniżej omówię przede wszystkim te przykłady, które są najbardziej znaczące ze względu na ich związek z głównym osiągnięciem naukowym.

Niewątpliwie, współpraca międzynarodowa to forma działalności, która jest mocną stroną Habilitantki. Początki sięgają 2014 roku, kiedy to dr Budnik-Przybylska nawiązała współpracę z prof. Tonym Morrisem oraz prof. Anthonyem Wattem z Victoria University w Australii. Współpraca

dotyczyła przede wszystkim narzędzi do badania wyobrażeń i zaowocowała wspólną publikacją oraz wystąpieniem na konferencji.

Kolejnym, kluczowym krokiem, było nawiązanie w 2016 roku współpracy z uznanymi włoskimi badaczami, zajmującymi się psychofizjologią sportu – prof. Maurizio Bertollo oraz dr Selenią di Fronso, reprezentującymi Uniwersytet G. d’Annunzio Chieti-Pescara. Rezultaty tej współpracy stanowią główną część dorobku wskazanego jako podstawa habilitacji i były prezentowane na konferencjach krajowych oraz międzynarodowych. Warto dodać, że współpraca ta nadal się rozwija. Badania prowadzone są m.in. w ramach Grantu NCN Miniatura 5, którego kierownikiem jest dr Budnik-Przybylska.

Aktualnie, w ramach działalności naukowej, Habilitantka współpracuje również z pracownikami naukowymi Politechniki Gdańskiej (prof. M. Łabuda, dr P. Syty, dr P. Jasik, dr Ł. Doliński, mgr A. Kastrau), a także z prof. J. Antosiewiczem z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, jako jeden wykonawców w ramach Grantu NCN OPUS-19.

Ponadto, dr Budnik-Przybylska realizuje wspólne projekty z dr. Karolem Nędzą z University of Plymouth, dotyczące pomiaru wyobrażeń w różnych perspektywach czasowych oraz treningu mentalnego prowadzonego w szkołach sportowych w Anglii oraz w Polsce.

Od 2006 roku Habilitantka aktywnie i systematycznie uczestniczy w licznych (tj. 38) międzynarodowych konferencjach oraz wyjazdach o charakterze naukowo-dydaktycznym w ramach programu Erasmus Plus (Anglia, Włochy, Francja). Od roku 2014 ma na swoim koncie 27 wystąpień konferencyjnych dotyczących problematyki wyobrażeń.

Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzatorskich

Dr Budnik-Przybylska prowadzi zajęcia z psychologii od 2002 roku, nie tylko na Uniwersytecie Gdańskim, ale również na innych uczelniach. Jako nauczyciel akademicki specjalizuje się przede wszystkim w psychologii różnic indywidualnych oraz w psychologii sportu. Ma również na swoim koncie promotorstwo prac magisterskich (niestety nie podaje informacji ilu prac) i pełni rolę promotora pomocniczego dwóch pracach doktorskich.

Warto podkreślić, że od wielu lat pełni funkcję zastępcy kierownika Studiów Podyplomowych Psychologia Sportu, a także opiekuna studenckiej sekcji Psychologia Sportu przy kole naukowym Anima.

Działalność dydaktyczna oraz aktywność akademicka dr Budnik-Przybylskiej zostały docenione i uhonorowane następującymi nagrodami:

- 1) Medal Komisji edukacji Narodowej (2013)
- 2) Brązowy Medal za Długoletnią Służbę (2018)
- 3) Nagroda Rektora III Stopnia (2021)

Habilitantka wielokrotnie podkreśla w autoreferacie, że Jej podejście do pracy zawodowej charakteryzuje się dbałością o rozwijanie wiedzy naukowej oraz jej praktyczne zastosowanie. Deklaracja ta znajduje potwierdzenie w intensywnej aktywności badawczej Habilitantki oraz praktyce psychologicznej. Jako psycholog sportu posiada najwyższe kompetencje, potwierdzone Certyfikatem Psychologa Sportu Klasy Mistrzowskiej oraz pięciokrotną nominacją na psychologa olimpijskiego. Od 2007 roku współpracuje z kadrami narodowymi i olimpijskimi takich dyscyplin, jak: żeglarstwo, strzelectwo sportowe, judo, szermierka, nurkowanie, lekka atletyka. Od 2015 roku pracuje jako psycholog sportu w ramach działalności Pomorskiej Federacji Sportu.

W latach 2021-2024 dr Budnik-Przybylska brała udział w tworzeniu treści szkoleniowych z psychologii sportu i przygotowania mentalnego w ramach europejskiego projektu „EUROMENTAL”, pełniąc rolę kierownika projektu na Polskę.

Ważnym doświadczeniem zawodowym Habilitantki (o czym wspomina trzykrotnie) jest udział w pracach zespołu opracowującego kwalifikacje psychologa sportu w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji w latach 2023-2024.

Dr Budnik-Przybylska jest członkiem Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, członkiem Zarządu Sekcji Psychologii Sportu Polskiego Towarzystwa Psychologicznego oraz członkiem Europejskiej Federacji Psychologii Sportu FEPSAC i Research in Imagery and Observation (RIO Group).

Trzynastokrotnie uczestniczyła w przygotowaniu konferencji, w tym aż czterokrotnie w przygotowaniu konferencji z cyklu „Praktyczna Psychologia Sportu” (zarówno jako członek komitetu organizacyjnego jak też komitetu naukowego).

W 2018 roku pełniła funkcję Guest Editor w *Current Issues in Personality Psychology*, a w latach 2021-2022 w *International Journal of Environmental Research and Public Health*.

Ponadto, recenzowała artykuły w 13 czasopismach naukowych, w tym w takich renomowanych czasopismach, jak: *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, czy *Frontiers in Sports and Active Living*.

Błędy, uchybienia i niedokładne sformułowania

Dokumentacja będąca podstawą do napisania niniejszej recenzji została przygotowana zgodnie z obowiązującymi zasadami, w sposób umożliwiający ocenę według wymaganych kryteriów. Mimo widocznej dbałości o rzetelne przedstawienie osiągnięć i dorobku, Habilitantce zdarzają się drobne uchybienia, błędy redakcyjne i niedokładne sformułowania, które – z obowiązku Recenzenta, przedstawiam poniżej:

1. Powtórzona pierwsza strona autoreferatu.
2. Błąd w dacie dotyczącej lat pracy w Wyższej Szkole Komunikacji społecznej w Gdyni (str. 2, jest: 10.2027 r. – 06.2019 r.).
3. Błędy gramatyczne i stylistyczne w autoreferacie (str. 3, 5, 7, 8, 14, 30, 35, 42).
4. Zastrzeżenia co do poprawności tytułu publikacji „Czy istnieją związki między predyspozycjami temperamentalnymi w sposobie stosowania wyobrażeń u młodych sportowców?” oraz jego niezgodności z tłumaczeniem angielskim „Is There a Relation between Temperamental Predispositions and the use of Imagery in Young Athletes?”
5. Nazwanie „grupy porównawczej” „grupą kontrolną” (str. 17).
6. Niepoprawne sformułowanie „kontrola wagi” zamiast „kontrola masy ciała” (str. 18).
7. Brak publikacji cytowanej na str. 29 (Nowicki, 2012, str. 118) w Spisie literatury (p. str. 45).
8. Brak informacji o tematyce prac doktorskich, w których Habilitantka jest promotorem pomocniczym (str. 38).
9. W Cytowanej literaturze (str. 42-46) są błędy w pisowni czasopism i brakuje pełnej informacji o publikacji Hall i in. (1998).
10. Brak zgodności wartości wskaźnika IF podanego na stronie 24 w części 4. *Wykaz osiągnięć* (IF=20,463) oraz w części 15. *Dane bibliograficzne z Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego* (str. 7 IF=21,263) oraz brak zgodności podanej punktacji. W części 4. Jest 1257 punktów MNiSW/MEiN, a w części 15. jest 1279 punktów.

Powyższe uchybienia nie mają wpływu na ocenę dorobku Habilitantki oraz decyzję Recenzentki i ostateczną konkluzję.

Wniosek końcowy

Dorobek naukowy dr Dagmary Budnik-Przybylskiej wnosi nową wiedzę, istotną w dziedzinie Nauk Społecznych, w dyscyplinie Psychologia. Dorobek naukowy Habilitantki, dydaktyczny, organizacyjny i popularyzatorski potwierdza wysoki poziom oraz wszechstronność kompetencji i wskazuje na intensywne zaangażowanie w rozwój psychologii sportu. Publikacje - zwłaszcza stanowiące główne osiągnięcie naukowe – posiadają dużą wartość aplikacyjną.

Osiągnięcia dr Dagmary Budnik-Przybylskiej zatytułowane „Rola wyobrażeń w procesie oddziaływań psychologicznych w sporcie”, będące cyklem dziewięciu artykułów, są dla mnie podstawą do jednoznacznego poparcia wniosku o nadanie dr Dagmarze Budnik-Przybylskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie Nauk Społecznych w dyscyplinie Psychologia.

Elżbieta Szekele